VLAAMS PARLEMENT

stuk **280** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 8 december 2009 (2009-2010)

Motie

van de heer Joris Van Hauthem en mevrouw An Michiels

betreffende een belangenconflict

verzendcode: IED

TOELICHTING

Hoofdstuk VI van het Vlaamse Regeerakkoord handelt over de staatshervorming, Brussel en de Vlaamse Rand. In dit hoofdstuk stelt de Vlaams Regering: "We hanteren de in de wetgeving voorziene instrumenten wanneer andere overheden op ons bevoegdheidsdomein ageren."

Dit laatste is nu precies wat er al meerdere jaren gebeurt door de Franse Gemeenschap met betrekking tot het Franstalig onderwijs in de gemeente Voeren. Minstens sinds het begrotingsjaar 2006, maar waarschijnlijk reeds sinds 1992, heeft de Franse Gemeenschap immers kredieten in haar begroting ingeschreven die strekken tot het subsidiëren van de Franstalige privéschool in Voeren. Deze begrotingspost kan in alle geval sinds het jaar 2006 worden teruggevonden in hoofdstuk III, beleidsprogramma 51 – voorschools onderwijs en basisonderwijs, programma 7 – werking van basisscholen, onder dewelke een subsidie is voorzien aan de vzw Centre sportif et culturel des Fourons voor een bedrag van 690.000 euro, in het ontwerp van begroting voor 2010 verminderd tot 678.000 euro.

Deze vzw, met maatschappelijke zetel in Sint-Martens-Voeren, heeft volgens artikel 3 van haar statuten, gepubliceerd in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 24 juni 2005, tot maatschappelijk doel: "1° de oprichting van een cultureel- en sportcentrum in Voeren, 2° het beheer en de uitbating van dit cultureel- en sportcentrum, 3° het verstrekken van hulp aan alle culturele en sportverenigingen in Voeren met het Frans als voertaal, zonder enig onderscheid, 4° het ondersteunen van het Franstalig onderwijs in Voeren. De vereniging kan onder andere lokalen en goederen huren en verwerven, alsook werkingskosten dekken ten einde Franstalig onderwijs mogelijk te maken. Zij kan met openbare instellingen en overheden, met private personen, elke maatschappij of organisme, elke overeenkomst afsluiten die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houdt met haar maatschappelijk doel. Zij kan alle handelingen verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met haar maatschappelijk doel. Zij kan onder andere hulp verlenen of belangstelling betonen voor elke activiteit die gelijkaardig is aan haar maatschappelijk doel."

Het subsidiëren van Franstalig onderwijs in Voeren door deze vzw kent een lange en woelige voorgeschiedenis waarbij voortdurend pogingen werden ondernomen om dit onderwijs door de Franse Gemeenschap te laten plaatsgrijpen. In 1991 en 1992 verzocht de Franstalige meerderheid van de Voerense gemeenteraad aan de Franse Gemeenschap om de gemeentelijke basisschool te Sint-Martens-Voeren te kopen. De provinciegouverneur vernietigde evenwel deze beslissing wegens schending van het territorialiteitsbeginsel. In november 1991 verzocht de Franstalige meerderheid van de Voerense gemeenteraad vervolgens de Franse Gemeenschap om Franstalig basisonderwijs in Voeren in te richten en te subsidiëren. Wegens schending van het territorialiteitsbeginsel werd dit besluit eveneens door de gouverneur vernietigd. Daarop besloot de Franstalige meerderheid van de gemeenteraad op 27 augustus 1992 de Franstalige gemeentelijke school te Sint-Martens-Voeren te sluiten met ingang van 1 september 1992 omdat er niet meer voldoende gezinshoofden waren om een Franstalige gemeenteschool op te richten zoals bepaald door artikel 6 van de onderwijstaalwet van 30 juli 1963; een 80-tal gezinshoofden die daarvoor eerder de nodige handtekeningen hadden geleverd, trokken immers hun handtekeningen daarvoor in. De volgende stap bestond erin dat de vzw Centre Culturel et Sportif des Fourons vanaf 1 september 1992 de Franstalige basisschool van Voeren overnam. Sindsdien wordt het Franstalig basisonderwijs in deze school dus voortgezet door deze vzw onder de vorm van collectief gegeven huisonderwijs. Waar het geld vandaan kwam om dit te realiseren, bleef geruime tijd een vraagteken. Vermoed werd echter dat de Franse Gemeenschap deze school sindsdien stiekem heeft gefinancierd. Inderdaad blijkt uit de recente begrotingsdocumenten van de Franse Gemeenschap dat deze op 5 oktober 1992 een overeenkomst met deze vzw heeft afgesloten en op 16 juni 2006 een aanhangsel bij deze over-

eenkomst heeft toegevoegd met als doel een organisme (de vernoemde vzw) te subsidiëren voor het verstrekken van onderwijs in de Franse taal. Aangezien dit evenwel jarenlang niet zwart op wit kon worden teruggevonden en aangetoond in de begrotingsdocumenten van de Franse Gemeenschap, konden hiertegen van Vlaamse zijde geen juridische stappen worden ondernomen.

In de tweede helft van de jaren '90 werden wel een aantal bewijzen gevonden dat de Franse Gemeenschap in haar begroting uitgaven had opgenomen voor de subsidiëring van een aantal organisaties die in de Vlaamse faciliteitengemeenten, waaronder Voeren, waren gevestigd. De Vlaamse overheid heeft toen de nodige juridische stappen gezet om daaraan een einde te maken. Herhaaldelijk werden verzoekschriften ingediend bij het toenmalige Arbitragehof tot vernietiging van decreten van de Franse Gemeenschap houdende de algemene uitgavenbegroting van de Franse Gemeenschap omdat daarin kredieten waren opgenomen voor onder andere steun voor de Franstalige verenigingen van de gemeenten met een speciale taalregeling. Het Arbitragehof heeft in deze aangelegenheden de Vlaamse Gemeenschap telkens in het gelijk gesteld en de betrokken kredieten vernietigd, zich onder meer baserend op artikel 127 van de Grondwet en de daarin opgenomen exclusieve territoriale bevoegdheidsverdeling (zie de arresten 54/96 van 3 oktober 1996, 22/98 van 10 maart 1998, 30/2000 van 21 maart 2000, 56/2000 van 17 mei 2000 en 145/2001 van 20 november 2001). Deze arresten vernietigden begrotingsposten die vooral betrekking hadden op "steun voor de Franstalige verenigingen van de gemeenten met een speciale taalregeling". Volgens toenmalig Vlaams minister Vandenbroucke waren er in deze kredieten "volgens de begeleidende stukken ook subsidies [die] voor de Franstalige privé-school in Voeren werden voorzien." (*Parl. St*., Vragen en Antwoorden, vraag nr. 231 van 15 juni 2005 van Luk Van Nieuwenhuysen). Het blijft evenwel de vraag of dit wel zo was en of met deze juridische stappen de financiering van Franstalig onderwijs in Voeren door de Franse Gemeenschap ooit werd drooggelegd.

Voor wat de Franstalige privéschool in Voeren betreft, is men er in alle geval lange tijd van uitgegaan dat deze effectief verder door de Franse Gemeenschap werd gesubsidieerd, maar kon men hiertegen niet juridisch optreden bij gebrek aan bewijzen daarvoor in de begroting van de Franse Gemeenschap. Dat meende althans toenmalig Vlaamse minister Vandenbroucke die stelde dat "het onderhoud van de gebouwen, de werkingskosten van het Centre sportif et culturel, de personeelskosten voor het gegeven privé-onderwijs en een infrastructuurprogramma van bijna dertig miljoen oude Belgische frank naar alle waarschijnlijkheid niet volledig gedragen kunnen worden door de ouders die hun leerplichtige kinderen aldaar collectief huisonderwijs laten volgen. In zijn hierboven vermeld antwoord schatte minister Van den Bossche de jaarlijkse uitgaven tussen de dertig en de vijftig miljoen Belgische frank. Het bewijs te leveren dat er subsidies verleend worden door de Franse Gemeenschap is echter niet makkelijk. Wellicht zijn deze bedragen verweven met de normale budgetten." (*Parl. St*., Vragen en Antwoorden, vraag nr. 231 van 15 juni 2005 van Luk Van Nieuwenhuysen).

Het is in alle geval een constant beleid geweest van de Vlaamse overheid om hiertegen op te treden zodra dit juridisch mogelijk was. Nogmaals toenmalig Vlaams minister Vandenbroucke: "[…] de Vlaamse overheden, zowel het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering inzonderheid de provinciegouverneur van Limburg [hebben] steeds opgetreden en juridische acties ondernomen tegen territoriale bevoegdheidsoverschrijdingen vanwege de Franse Gemeenschap en onwettige bestuurshandelingen vanwege de gemeente Voeren."

Sinds november 2005 is in de begrotingen van de Franse Gemeenschap opnieuw zwart op wit aantoonbaar dat hierin begrotingsmiddelen worden uitgetrokken voor de subsidiëring van de Franstalige school in Voeren via een subsidie aan de vzw Centre sportif et culturel des Fourons. Ook in de ontwerpbegroting van 2010 van de Franse Gemeenschap is dat opnieuw het geval. In het ontwerp van decreet betreffende de algemene uitgavenbegro-

ting van de Franse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010 vindt men op pagina 173 inderdaad een begrotingspost voor een bedrag van 678.000 euro onder de noemer 'Toelage aan instellingen die tot doel hebben onderwijs in de Franse taal te verstrekken'. In de toelichting bij deze begroting, vindt men in deel B op p. 76 als verantwoording hiervoor een verwijzing naar de overeenkomst van 5 oktober 1992 tussen de Franse Gemeenschap en de vzw Centre sportif et culturel des Fourons.

Vermits het, gelet op de arresten van het toenmalige Arbitragehof, geen twijfel lijdt dat het toekennen van een subsidie door de Franse Gemeenschap aan de vzw Centre sportif et culturel des Fourons voor het organiseren van Franstalig basisonderwijs in de gemeente Voeren indruist tegen de Grondwet en een ongeoorloofde inmenging inhoudt in aangelegenheden die tot de Vlaamse Gemeenschap behoren, is het, in het verlengde van het Vlaamse beleid dat hieromtrent in het verleden werd gevoerd en overeenkomstig het Vlaamse Regeerakkoord, noodzakelijk alle mogelijke juridische middelen aan te wenden om hieraan een halt toe te roepen. Het inroepen van een belangenconflict is het eerste juridische middel dat zich in dit verband aandient wanneer andere overheden op het bevoegdheidsdomein van de Vlaamse overheid ageren. Deze motie strekt ertoe dit belangenconflict in te roepen.

Joris VAN HAUTHEM

An MICHIELS

MOTIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op hoofdstuk VI van het Vlaams Regeerakkoord van 15 juli 2009;
– overwegende dat de Vlaamse Regering zich hierin engageert om de in de wetgeving voorziene instrumenten te hanteren wanneer andere overheden op een of meerdere van haar bevoegdheidsdomeinen ageren;
– gelet op artikel 127 van de Grondwet en de exclusieve bevoegdheid van de gemeenschappen op hun grondgebied in de aangelegenheden die hen krachtens dit Grondwetsartikel werden toegekend;
– gelet op het ontwerp van decreet betreffende de algemene uitgavenbegroting van de Franse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010 (*Parl. St*. Parlement van de Franse Gemeenschap 2009-2010, doc 53/001);
– overwegende dat uit het ontwerp van deze algemene uitgavenbegroting blijkt dat de Franse Gemeenschap uitgaven plant in het Nederlandse taalgebied op bevoegdheidsdomeinen die exclusief tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoren, meer bepaald door in hoofdstuk III, beleidsprogramma 51 – voorschools onderwijs en basisonderwijs, programma 7 – werking van basisscholen, een subsidie te voorzien aan de vzw Centre sportif et culturel des Fourons voor een bedrag van 678.000 euro;
– overwegende dat dit een ongeoorloofde inmenging inhoudt in bevoegdheidsdomeinen die op het Vlaamse grondgebied exclusief aan de Vlaamse Gemeenschap werden toegewezen;
– gelet op artikel 32, §1bis, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;
– overwegende dat het inroepen van een belangenconflict kan worden beschouwd als het eerste van de in de wetgeving voorziene te hanteren instrumenten wanneer andere overheden op een of meerdere van haar bevoegdheidsdomeinen ageren, zoals bedoeld door de Vlaamse Regering in haar regeerakkoord;
– gelet op artikel 92 van het Reglement van het Vlaams Parlement;
– vraagt de schorsing van de behandeling van voornoemd ontwerp van decreet met het oog op overleg.

Joris VAN HAUTHEM

An MICHIELS